

Dünya
Edebiyatı
—
Roman

Çeviren:
Bahadırhan Bozkurt

Adolf H.'nin Diğer Yaşamı

Eric-
Emmanuel
Schmitt

Adolf H.'nin Diğer Yaşamı

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Yüzlerin Ötesini Gören Adam
Bayan Ming'in Hiç Olmayan On Çocuğu
Bir Aynada Üç Kadın
Şişmanlamayaman Sumocu

ADOLF H.'NİN DİĞER YAŞAMI

Orijinal adı: La Part de l'autre

© Éditions Albin Michel, 2005

Yazan: Eric-Emmanuel Schmitt

Fransızca aslından çeviren: Bahadırhan Bozkurt

Yayına hazırlayan: Burçak Başpınar

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

1. baskı / Ağustos 2021 / ISBN 978-605-09-8672-3

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 20699

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Adolf H.'nin Diğer Yaşamı

Eric-Emmanuel Schmitt

Çeviren: Bahadırhan Bozkurt

Ev yapımı bombacı Georg Elser anısına.

Dünyanın seyrini deęiřtiren
dakika...

– Adolf Hitler: Reddedildi.

Karar, bir çocuğun eline inen demir cetvel gibi şakladı.

– Adolf Hitler: Reddedildi.

Demirden bir perde. Bitti. Bu kadar. Daha ileriye geçiş yok. Haydi, başka kapıya. Dışarı.

Hitler, etrafına baktı. Onlarca ergen, kulakları kızarmış, çeneleri kasılmış, ayak uçlarında zemberek gibi gerilmiş bedenleri ve heyecandan terleyip ıslanmış koltukaltlarıyla, her birinin kaderini tek tek çizen odacıyı dinliyorlardı. Kimse ona dikkat etmiyordu. Az önce açıklanan korkunç şeyi, Güzel Sanatlar Akademisi'nin salonunu delip geçen felaketi, kâinatta koca bir gedik açan patlamayı tek bir kişi bile işitmemişti: Adolf Hitler reddedildi.

Onların bu kayıtsızlığı karşısında Hitler bir an için duyduklarından şüphe edecek bile oldu. Canım yanıyor. Böğrüm-den karnıma beni baştan başa yaran parlak bir kılıç saplı, kanım akıyor ve kimse bunun farkında değil mi? Başıma gelen bu felaketi kimse görmüyor mu? Bu dünya üzerinde, hayatı bu kadar yoğun yaşayan bir tek ben miyim? Aynı gezegende mi yaşıyoruz?

Odacı sınav sonuçlarını okumayı bitirmişti. Elindeki kâğıdı katladı ve boşluğa doğru gülümsedi. Sarıya çalan saçlarıyla uzun boylu bir tipti, bir çakı gibi dümdüzdü, bitip tükenmez gibi uzanan gergin kolları ve bacakları beceriksizce

hareket ediyor ve neredeyse bedeninden bağımsızmış da, iğreti bir şekilde gövdesine tutturulmuş gibi görünüyordu.

Salondan çıktı ve diğer odacıların yanına döndü, görev tamamlanmıştı. Bir celladın görünüşüne değilse de anlayışına sahipti. Gerçeği açıkladığına inanmış görünüyordu. Fareden bile korkacak türden bir serseme benziyordu ama yine de sakin bir şekilde, kılını bile kıpırdatmadan tereddütsüz açıklamıştı: “Adolf Hitler: Reddedildi.”

Daha geçen yıl, aynı korkunç sözleri yine söylemişti. Ama geçen yıl bu kadar sıkıntıya yol açmamıştı. Hitler çok çalışmamıştı ve ilk kez katılıyordu. Oysa bugün, aynı cümle bir idam hükmüne dönüşmüştü: Sınava ikiden fazla katılmak mümkün değildi.

Hitler, şimdi Akademi'nin gözetmenleriyle gülüp eğlenen odacıdan gözlerini ayırmıyordu. Bu gözetmenler, gri gömlekler giymiş, sırick gibi tiplerdi, otuzlarındalardı ve henüz on dokuz yaşında olan Hitler için yaşlılardı. Onlar için sıradan bir gündü, fazladan bir gün işte, ay sonundaki maaşı hak etmek için bir gün. Hitler içinse o gün çocukluğunun son günüydü, düş ve gerçeğin bir arada mümkün olduğuna inanabileceği son gün.

Akademi'nin salonu yavaş yavaş boşalıyordu, tıpkı yavaş yavaş seslerinden kurtulup çınlamalarını tüm şehre gönderen bronz bir çan gibi. Gençler, kabul edilişlerinin keyfini ya da reddedilişlerinin hüznünü yaşamak için Viyana kahvelerini doldurmaya gidiyorlardı.

Sadece Hitler orada duruyordu, saplanıp kalmıştı, hareketsizdi, beti benzi solmuştu. Birdenbire, kendisini dışarıdan gördü, tıpkı bir roman kahramanı gibi: Babası öleli yıllar olmuştu, geçen kış da annesi ölmüştü, cebinde sadece yüz kronu, valizinde üç gömleği ve Nietzsche'nin eksiksiz külliyatı vardı. Fakirliği de tıpkı soğuk gibi kendini gösteriyordu ve az önce bir meslek öğrenme hakkını elinden almışlardı. Elinde

ne kalmıştı? Hiç. Kemikli bir gövde, çok büyük ayaklar, çok küçük eller. Başarısıyla övüneceği kadar başarısızlığını itiraf edemeyeceği bir dost. Sık sık mektup yazdığı ama asla cevap alamadığı bir nişanlı, Stéphanie. Hitler, kendisini olduğu haliyle gördü ve kendisine acıdı. Hissetmek istediği en son duygu buydu.

Odacılar gözyaşları içindeki bu delikanlının yanına geldiler. Onu birlikte bir sıcak çikolata içmek için hademe odasına davet ettiler. Genç adam itiraz etmedi, sessizce ağlamaya devam etti.

Dışarıda güneş, kuş sesleriyle bezeli duru bir maviliğin içinde neşeyle parlıyordu. Hitler, pencereden doğanın bu gösterisini izliyor ve anlam veremiyordu. *Yani, ne insanlar ne de tabiat, öyle mi? Kimse benim acılarımı paylaşmayacak mı?*

Hitler sıcak çikolatasını içti, odacılara nazikçe teşekkür edip izin istedi. Gösterilen bu şefkat onu teselli etmemişti. İnsanların bütün davranışları gibi bu da geneldi. Prensipler, değerler üzerine kuruluydu, şahsen kendisine yönelik değildi. Artık istemiyordu.

Güzel Sanatlar Akademisi'nden çıktı ve omuzları düşük, küçük adımlarla Viyana kalabalığına karıştı. Bu şehir muhteşemdi, lirikti, baroktu, görkemliydi, umutlarının ve düşlelerinin sahnesiydi. Şimdi başarısızlığının dar çerçevesine dönüşmüştü. Viyana'yı hâlâ sevecek miydi? Kendisini hâlâ sevecek miydi?

İşte, 8 Ekim 1908'de olan biten buydu. Ressamlar, gravürçüler, tasarımcılar ve mimarlardan oluşan jüri, genç adamın dosyasına tereddüt etmeden neşteri vurmuştu. Çizgisi beceriksiz. Kompozisyonu anlaşılmaz. Tekniklerden bihaber. Hayal gücü sıradan. Bütün bunlar sadece bir dakikalarını almış ve vicdansızca ilan etmişlerdi: Bu Adolf Hitler'in hiçbir istikbali yoktu.

Ya Güzel Sanatlar Akademisi başka türlü karar versey-

di neler olacaktı? Ya o dakika jüri Adolf Hitler'i kabul etseydi neler olacaktı? O dakika sadece bir hayatın seyrini değil dünyanın seyrini de değiştirecekti. Nazizm olmadan yirminci yüzyıl nasıl geçecekti? Adolf Hitler'in ressam olduğu bir dünyada altı milyonu Yahudi, elli beş milyon kişinin öldüğü İkinci Dünya Savaşı olacak mıydı?

* * *

– Adolf H.: Kabul edildi.

Delikanlı bir sıcaklık dalgasının her yanını kapladığını hissetti. Müthiş bir mutluluk her yerine yayılıyordu, şakakları zonkluyordu, kulakları uğulduyordu, ciğerleri göğsüne sığmıyor gibiydi, kalbi yerinden fırlayıp çıkacaktı. Bu an sürdükçe sürdü, etkisinden hiçbir şey kaybetmedi, kasları gerilmişti. Onu kendisinden geçiren bu kramp, on üç yaşında kazara tadılan orgazm gibi katıksız bir zevkti.

Sıcaklık dalgası etkisini azalttı, kendine geldi, Adolf H. kan ter içinde kaldığını fark etti. Ekşimsi bir ter sağanağı giysilerini yapış yapış yapmıştı. Yedek çamaşırı yoktu. Ama ne önemi vardı: Kabul edilmişti!

Odacı elindeki kâğıdı katladı ve ona göz kırptı. Adolf de ona taşkın bir tebessümle karşılık verdi. Böylelikle sadece hocalar değil, herkes, odacılar bile onu Akademi'ye sevinçle kabul ediyorlardı!

Adolf H. döndü ve birbirilerini tebrik eden bir grup çocuk gördü. Tereddüt etmeden yanlarına gitti ve elini uzattı.

“Merhaba, ben Adolf H. Ben de az önce kabul edildim.”

Çember, onu da içine almak için açıldı. Sesler çınlayıp yükseldi. Bu bir kucaklaşma ve tebessüm dansıydı, ilk defa söylenen ve akılda tutmaya zaman olmayan isimler ağızlarından dökülüp havada uçtu ama birbirlerini tanımak için önlerinde koca bir yıl vardı...

Mevsim sonbahardı ama o günde gerçek başlangıçların tazeliği vardı ve güneş keskin bir mavilik içinde gülümsüyor gibiydi.

Çocuklar bir ağızdan konuşuyorlardı, kimse kimseyi dinlemiyordu, herkes sadece kendi sesini duyuyor olsa da bu diğerlerini dinlemekle aynı şeydi, çünkü tüm kazananlar aynı sevinci paylaşıyorlardı.

Bu sırada aralarından biri, Kanter'e gidip bunu kutlamaları gerektiğini haykırarak uğultuyu bıçak gibi kesmeyi başardı.

“Haydi gidelim!”

Adolf, onlarla birlikte dışarı çıktı. Dayanışma içindeydi, o da grubun bir parçasıydı.

Akademi'nin çıkış kapısının eşiğine geldiğinde, arka tarafta duran bir çocuk fark etti, çocuk hareketsizdi, devasa salonun orta yerinde bir başınaydı, yanağına ağır ağır süzülen gözyaşları dökerek sessizce ağlıyordu.

Adolf H.'nin içinden bir merhamet esintisi geçti, bir an için “zavallıyı” düşündü, sonra mutluluk yeniden ve şiddetle her yanını kapladı, ikinci bozguncu dalga, bir öncekinden daha da güçlü zira artık daha yoğun bir zevk, daha zengin, çifte zevk: Başarmanın getirdiği zevkin yanında başarısız olmanın verdiği zevk. Adolf H. az önce, mutluluğun bir başkasının mutsuzluğu üzerinde yükseldiğini keşfetmişti işte.

Arkadaşlarını yakaladı. Viyanalılar bu öğleden sonra bir grup dâhi gencin yanlarından geçtiğinin farkındalar mıydı acaba? “Sabır” dedi Adolf kendi kendine, “bir gün farkına varacaklar.”

Şen şakrak neşeli haykırışlar Kanter Tavernası'nın tavanlarında çınlayıp köpürüyor, bu sırada bira da büyük bardaklarda oluk oluk akıyordu. Adolf H., daha önce hiç içmediği kadar içti. O gece, tam bir erkekti. O ve arkadaşları birbirlerine nasıl büyük sanatçılar olacaklarını, yaşadıkları yüzyı-

la nasıl damga vuracaklarını anlatıyorlardı, hatta eskileri çekiştirmeye bile başlamışlardı. Tarihi bir geceydi. Adolf H. içtikçe içiyordu, bir orkestrada çalar gibi içiyordu, diğerleriyle bir olmak, birlik olmak için, onların aralarında eriyip gitmek için.

Hayatında ilk defa başkalarının karşısında değil başkalarıyla birlikte kendini ifade ediyordu. Yıllardır kendini ressam sayıyordu, bundan hiç şüphesi olmamıştı, yine de geçtiğimiz yılki başarısızlıktan bu yana gerçeğin onu haklı çıkarmasını bekliyordu. İşte! Artık bütün taşlar yerine oturmuştu! Kâinata yeniden uyum sağlamıştı, onu hep hayalini kurduğu şekilde tanıyıp kabul etmişlerdi! Hayat adil ve güzeldi. Bu geceden sonra arkadaş edinmeye cesaret edebilirdi.

Hâlâ içiyordu.

Dünyayı baştan yarattıktan sonra, şimdi nereden geldiklerini, ailelerinin neyle uğraştıklarını anlatmaya başlamışlardı. Sıra kendisine geldiğinde Adolf, korkunç bir işeme arzusu hissetti ve tuvaletlere koştu.

İdrarı fayansı coşkuyla yıkadı, işedi de işedi. Hiçbir şeyden etkilenmeyeceğini hissediyordu.

Yeşile çalan benekli aynaya bakıp, Güzel Sanatlar'a kabul edilmiş bu yeni öğrencinin suratını süzdü: Ona şimdiden her şey belliymiş gibi geldi, gözbebeklerinde yepyeni bir pırıltı var gibi, daha önce bulunmayan bir ışık var gibi. Aynadaki aksine şöyle alıcı gözle baktı, kendi hesabına böbürlendi, kendisini dışarıdan görmeye çalıştı, Adolf H., büyük ressam...

Aniden saplanan bir ağrı çenesini kilitledi, dudakları köpükle kaplandı ve Adolf lavabonun üzerine kapaklandı. Kasılmalar omuzlarını adeta yırtıyordu, hıçkırıklara boğulan yüzünde sevinçten eser kalmadı: Aklına annesi gelmişti.

Anne... Bu gece nasıl da mutlu olurdu kim bilir! Onunla nasıl da gurur duyardı! Onu hasta göğsüne nasıl da bastırırdı.

Anne, ben Akademi'ye kabul edildim.

8 Ekim 1908'de ressam, gravürcüler, tasarımcılar ve mimarlardan oluşan jüri, Adolf Hitler'in dosyasına tereddüt etmeden neşteri vurmuştu. Çizgisi beceriksiz. Kompozisyonu anlaşılmaz. Tekniklerden bihaber. Hayal gücü sıradan. Bütün bunlar sadece bir dakikalarını almış ve vicdansızca ilan etmişlerdi: Bu genç adamın hiçbir istikbali yoktu.

Ya jüri başka türlü karar verseydi ve Adolf Hitler'i Güzel Sanatlar Akademisi'ne kabul etseydi neler olacaktı? Bu karar sadece bir hayatın seyrini değil, dünyanın seyrini de değiştirecekti. Nazizm olmadan yirminci yüzyıl nasıl geçecekti? Adolf Hitler'in ressam olduğu bir dünyada elli beş milyon insanın öldüğü İkinci Dünya Savaşı olacak mıydı?

Adolf H.'nin Diğer Yaşamı'nda, bir hayatın gidebileceği iki farklı yolu anlatan Eric-Emmanuel Schmitt, insanın masumiyeti ve suçluluğu, özgürlüğü ve sorumluluğu üzerine zihinlere şüphe tohumları ekliyor.

Eric-Emmanuel Schmitt, Fransız romancı, oyun yazarı ve sinema yönetmeni. 1960 yılında Lyon'da doğdu. 1980-1985 yılları arasında École Normale Supérieure'de felsefe eğitimi aldı. Eserlerinde Tanrı, dinler, şiddet ve kutsal arasındaki bağ, yitirilen kimlik, davranışların gizemi gibi konulara yer veren Schmitt'in kitapları 45 dile çevrildi, tiyatro oyunları 50'den fazla ülkede sahnelendi. Schmitt'in *Şişmanlayamayan Sumocu*, *Bir Aynada Üç Kadın*, *Bayan Ming'in Hiç Olmayan On Çocuğu* ve *Yüzlerin Ötesini Gören Adam* adlı romanları da Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

tebliğe edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 59

Şişmanlayamayan Sumocu

ISBN 978-605-09-9672-3

9 786050 986723

Doğan
Kitap